

חק לישראל – פרשת תזריע יום ג'

תורה – ויקרא פרק יב'

(ג) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע בְּעוֹר הַבָּשָׂר וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה לְבָן וּמְרָאָה הַנֶּגַע עִמָּק מֵעוֹר בָּשָׂרוֹ נִגַע צָרְעַת הוּא וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטָמֵא אֹתוֹ: (ג) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע בְּעוֹר הַבָּשָׂר וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה לְבָן וּמְרָאָה הַנֶּגַע עִמָּק מֵעוֹר בָּשָׂרוֹ נִגַע צָרְעַת הוּא וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטָמֵא אֹתוֹ: (ג) וַיְחֹזֵי כִּהְנָא יָת מַכְתָּשָׁא בַּמִּשָּׁף בְּסָרְא וְשָׁעַר בְּמַכְתָּשָׁא אֲתַהֲפִיף לְמַחֲוֹר וּמְחֹזֵי מַכְתָּשָׁא עִמִּיק בְּסָרְיָה מַכְתָּשׁ סְגִירוּתָא הוּא וַיְחֹזֵינָה כִּהְנָא וַיִּסָּאֵב יְתִיָּה: (ד) וְאִם בִּהְרֵת לְבָנָה הוּא בְּעוֹר בָּשָׂרוֹ וְעִמָּק אֵין מְרָאָה מִן הָעוֹר וְשָׁעֲרָה לֹא הַפֶּה לְבָן וְהַסְּגִיר הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים: (ד) וְאִם בִּהְרֵת לְבָנָה הוּא בְּעוֹר בָּשָׂרוֹ וְעִמָּק אֵין מְרָאָה מִן הָעוֹר וְשָׁעֲרָה לֹא הַפֶּה לְבָן וְהַסְּגִיר הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים: (ד) וְאִם בִּהְרָא חֲוָרָא הִיא בַּמִּשָּׁף בְּסָרְיָה וְעִמִּיק לִית מְחֹזָהּ מִן מִשְׁכָּא וְשָׁעֲרָא לֹא אֲתַהֲפִיף לְמַחֲוֹר וַיִּסְגַּר כִּהְנָא יָת מַכְתָּשָׁא שִׁבְעָא יוֹמִין: (ה) וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי וְהָיָה הַנֶּגַע עֹמֵד בְּעֵינָיו לֹא פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּעוֹר וְהַסְּגִירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים שְׁנִית: (ה) וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי וְהָיָה הַנֶּגַע עֹמֵד בְּעֵינָיו לֹא פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּעוֹר וְהַסְּגִירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים שְׁנִית: (ה) וַיְחֹזֵינָה כִּהְנָא בַּיּוֹמָא שִׁבְעִיָּה וְהָא מַכְתָּשָׁא קָם כִּד הָיָה לֹא אוֹסֵף מַכְתָּשָׁא בְּמִשְׁכָּא וַיִּסְגַּרְנָה כִּהְנָא שִׁבְעָא יוֹמִין תְּנִינֹת: (ו) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי שְׁנִית וְהָיָה כִּהְנָא הַנֶּגַע וְלֹא פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּעוֹר וְטָהָרוּ הַכֹּהֵן מִסְּפַחַת הוּא וְכִבְּס בְּגָדָיו וְטָהָרוּ אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי שְׁנִית וְהָיָה כִּהְנָא הַנֶּגַע עֹמֵד בְּעוֹר וְטָהָרוּ הַכֹּהֵן מִסְּפַחַת הוּא וְכִבְּס בְּגָדָיו וְטָהָרוּ: (ו) וַיְחֹזֵי כִּהְנָא יְתִיָּה בַּיּוֹמָא שִׁבְעִיָּה תְּנִינֹת וְהָא עִמִּיא מַכְתָּשָׁא וְלֹא אוֹסֵף מַכְתָּשָׁא בְּמִשְׁכָּא וַיִּדְבְּנָה כִּהְנָא עֲרִיתָא הִיא וַיַּעֲבֵעַ לְבוּשׁוֹהִי וַיִּדְבֵּי: (ז) וְאִם פָּשָׂה תְּפִשָׁה הַמְּסַפַּחַת בְּעוֹר אַחֲרֵי הִרְאָתוֹ אֶל הַכֹּהֵן לְטָהָרְתוֹ וְנִרְאָה שְׁנִית אֶל הַכֹּהֵן: (ז) וְאִם פָּשָׂה תְּפִשָׁה הַמְּסַפַּחַת בְּעוֹר אַחֲרֵי הִרְאָתוֹ אֶל הַכֹּהֵן לְטָהָרְתוֹ וְנִרְאָה שְׁנִית אֶל הַכֹּהֵן: (ז) וְאִם אוֹסֵף תּוֹסֵף עֲרִיתָא בְּמִשְׁכָּא בְּתֵר דְּאַתְחֹזֵי לְכִהְנָא לְדִבְתִּיָּה וַיִּתְחֹזֵי תְּנִינֹת לְכִהְנָא:

רש"י

(ה) בעיניו – צמרלחו וצביעורו הראשון: והסגירו שנית – הא אם פשה בצבוע ראשון טמא מוחלט: (ו) כהה – הוכחה ממראיתו הא אם עמד צמרלחיתו או פשה טמא: מספחת – שם נגע טהור: וכבס בגדיו וטהר – הואיל ונזקק להסגר נקרא טמא וכריך טבילה:

(ג) ושער צנגע הפך לבן – מתחלה שחור והפך ללבן צחוד הנגע ומעוט שער שנים (ת"כ): עמוק מעור צפרו – (ת"כ) כל מראה לבן עמוק הוא כמראה חמה עמוקה מן הכלל: וטמא אוחו – יאמר לו טמא אתה ששער לבן סימן טומאה הוא גזירת הכתוב: (ד) ועמוק אין מראה – יב לא ידעתי פירושו: והסגיר – יסגירנו צבית אחד ולא יראה עד סוף הצבוע ויוכחו סימנים עליו:

חק לישראל – פרשת תזריע יום ג'

נביא – מלכים ב' פרק ה' ח'–יב'

(ח) וַיְהִי בְשִׁמְעֵ אֱלִישֶׁעַ אִישׁ הָאֱלֹהִים כִּי קָרַע מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת בְּגָדָיו וַיִּשְׁלַח אֶל הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה קָרַעְתָּ בְּגָדֶיךָ יְבֵא נָא אֵלַי וַיֵּדַע כִּי יֵשׁ נָבִיא בְּיִשְׂרָאֵל: (ח) והוה כד שע אלישע נביא דיי ארי בזע מלכא דישראל ית לבושוהי ושלח לות מלכא למימר למא בזעתא לבושך ייתי כען לותי וידע דאית נביא בישראל:

(ט) וַיָּבֵא נַעֲמָן בְּסוּסוֹ (בְּסוּסָיו) וּבְרֻכָּבוֹ וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הַבַּיִת לְאֱלִישֶׁעַ: (ט) ואתא נעמן בסוסוהי וברתיכוהי וקם בתרע ביתא דאלישע:

(י) וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֱלִישֶׁעַ מִלֶּאֶף לֵאמֹר הֲלוֹךְ וְרַחֲצֵתָ שְׁבַע פְּעָמִים בַּיַּרְדֵּן וַיִּשָּׁב בְּשָׂרְךָ לָךְ וְטָהַר: (י) ושלח לותיה אלישע אזגא למימר אזיל וטבול שבע זמנין בירדנא ויתוב בסרך לך ואתסי:

(יא) וַיִּקְצֹף נַעֲמָן וַיִּלֶּךְ וַיֵּאמֶר הֲנִי אֲמַרְתִּי אֵלַי יֵצֵא יְצוּא וְעַמֵּד וְקָרָא בְּשֵׁם יְהוָה אֲלֹהָיו וְהִנֵּיף יָדוֹ אֶל הַמָּקוֹם וְאָסַף הַמַּצְרָע: (יא) ורגיז נעמן ואזל ואמר הא הויתי אמר דלותי יפוק מפך ויקום ויצלי בשמא דיי אלהיה וירם ידיה על אתר בית מחתא ותתסי סגירותא:

(יב) הֲלֹא טוֹב אֲבָנָה (אֲמָנָה) וּפְרָפֵר נְהָרוֹת דְּמִשְׁק מִכָּל מִימֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא אֲרַחֵץ בָּהֶם וְטָהַרְתִּי וַיִּפְּן וַיִּלֶּךְ בְּחַמָּה: (יב) הלא טבין אמנא ופרפר נהרי דמשק מכל מי ארעא דישראל הלא אטבול בהון ואתסי ואתפני ואזל ברגז:

רש"י

(יאל) הנה אמרתי – סבור הייתי, אלז ילא הנזיל וילצר עמי ויראה את החולני. והניף

ידו אל המקום – הכרעת:

כתובים – משלי כד' ח'–יב'

(ח) מְחַשֵּׁב לְהָרַע לוֹ בַּעַל מְזֻמּוֹת יִקְרָאוּ: (ח) מן דחשב למבאשא נקרון ליה מרי תרעיתא בישתא:

(ט) זִמַּת אֹכֶלֶת חֲטָאִת וְתוֹעֵבַת לְאָדָם לֵץ: (ט) תרעיתא דשטיא חטאה ומרחקתא דכר נשא חכימא ממקנותא:

(י) הַתְּרַפִּית בַּיּוֹם צָרָה צַר כְּחֶכְהָ: (י) אין תרפי ביומא דעקתא מתתעיק חילך:

(יא) הֲצִל לְקַחִים לַמּוֹת וּמָטִים לְהָרֵג אִם תַּחֲשׂוּךְ: (יא) פצא לאלין דמתנסבין למותא ומתדברין לקטלא חסוך:

(יב) כִּי תֹאמַר הֵן לֹא יִדְעֵנוּ זֶה הֲלֹא תִכֵּן לַבּוֹת הוּא יִבִּין וְנִצֵּר נַפְשֶׁךָ הוּא יִדַּע וְהָשִׁיב לְאָדָם כְּפַעֲלוֹ: (יב) ואין תימר דלא ידענא דא הלא תרעיתא דלכא אלהא בצי ודנטר נפשך הוא ידע ופרע לכר נשא היך עובדוי:

רש"י

(ח) מחשב להרע – חורף תחזלות רשע, לו בעל מזמות יקראו גורם לו רע שהכריות קוראים לו בעל מזמות עלת רשעים:

(ט) זמת אולת – עלת אולת חטאת לבעליה. ותועבת לאדם לץ – לינות היא המתעבת את האדם על הקצ"ה ועל הכריות:

חק לישראל – פרשת תזריע יום ג'

(יא) הכל לקוחים וגו' – להגיל את הלקוחים למוות, את המטוי' להרג, אם תחשוך מלהגילם על זה אמרתי לך כחך:
(יב) כי תאמר – שמא תאמר וזהו כי משמש בלשון דלמא:

(י) התרפית – מן התורה. ביום לרה לך כחכה – מלכחי השרת לא יהיו מאמאין כחך זה מדרש חכמים, ולפי פשוטו התרפית ביום לרת אהובך לעמוד מנגד. לך כחכה – ביום פורענותך דכתיב אס החרש תחרישי וגו' (אסתר 7):

משנה – כתובות פרק יא'

(א) אֲלֶמְנָה נְזוּנָת מִנְכָסֵי יְתוּמִים, מַעֲשֵׂה יָדֶיהָ שְׁלָהּ, וְאִין חִיבִין בְּקַבּוּרָתָהּ. יוֹרְשִׁיהָ יוֹרְשִׁי כְּתָבָתָהּ, חִיבִין בְּקַבּוּרָתָהּ:

גובין כתובתה מיורשי הבעל, הם יקברוה. וממילא שמעינן שאם מתה ולא נשבעה על כתובתה שעכשיו אין יורשיה גובין כתובתה, על יורשי הבעל מוטל לקברה:

רע"ב – (א) אלמנה ניזונת מנכסי יתומין – בין קרקעות בין מטלטלין. לתנאי כתובה הוא, ואת תהא יתבא צבתי ומתנא מנכסי: ואין חייבין בקבורתה – שהבעל חייב בקבורתה תחת ירושתה, ועכשיו שירשיה

(ב) אֲלֶמְנָה בֵּין מִן הָאֲרוּסִין בֵּין מִן הַנְּשׂוּאִין, מוֹכֶרֶת שְׁלָא בְּבֵית דִּין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, מִן הַנְּשׂוּאִין, מוֹכֶרֶת שְׁלָא בְּבֵית דִּין. מִן הָאֲרוּסִין, לֹא תִמְכּוֹר אֶלָּא בְּבֵית דִּין, מִפְּנֵי שְׂאִין לָהּ מְזוּנוֹת. וְכָל שְׂאִין לָהּ מְזוּנוֹת, לֹא תִמְכּוֹר אֶלָּא בְּבֵית דִּין:

– שהיא מוכרת למזונות, מוכרת שלא צבית דין, שאי אפשר לה להיות יושבת ומתענה עד שיזדקקו לה בין דין. אבל מן הארוסין שאין מכירתה אלא לכתובה, אינה מוכרת אלא צבית דין. ואין הלכה כרבי שמעון:

רע"ב – (ב) בין מן הארוסין – שאין לה מזונות ומוכרת לכתובתה: בין מן הנשואין – שהיא מוכרת למזונות: מוכרת שלא צבית דין – כלומר שלא צבית דין מומחין. ומכל מקום לריכה למכור בפני שלשה שיהיו בקיאים בשומת קרקע: רבי שמעון אומר מן הנשואין

(ג) מְכָרָה כְּתָבָתָהּ אוּ מְקַצָּתָהּ, מִשְׁפָּנָה כְּתָבָתָהּ אוּ מְקַצָּתָהּ, נִתְּנָה כְּתָבָתָהּ לְאַחַר אוּ מְקַצָּתָהּ, לֹא תִמְכּוֹר אֶת הַשְּׂאֵר. אֶלָּא בְּבֵית דִּין. וְחֻכְמִים אֹמְרִים, מוֹכֶרֶת הִיא אֶפְלוּ אַרְבָּעָה וְחֻמְשָׁה פְּעָמִים, וּמוֹכֶרֶת לְמְזוּנוֹת שְׁלָא בְּבֵית דִּין וְכוּתָבֶת, לְמְזוּנוֹת מְכָרָתִי. וְגֵרוּשָׁה לֹא תִמְכּוֹר אֶלָּא בְּבֵית דִּין:

המכירה, למזונות מכרת: וגרושה לא תמכור – לכתובה, אלא צב"ד. לטעמא מאי אמור רבנן אלמנה בין מן הארוסין מן הנשואין מוכרת שלא צב"ד לפי שאין אדם רואה שתצוה אשתו צב"ד, וזו הואיל וגרושה היא לא אכפת ליה. והלכה כחכמים שאשה מוכרת בין לכתובה בין למזונות שלא צב"ד מומחים, ואפילו התקבלה מקאת כתובתה מוכרת למזונות עד שתקבל כל כתובתה.

רע"ב – (ג) מכרה כתובתה – מנה מאתים: לא תמכור את השאר – התוספת, אלא צבית דין. ומתניתין ר"ש היא דאמר אין מוכרת שלא צב"ד אלא למזונות, וזו הואיל וגבתה מקאת כתובתה אין לה מזונות: וחכמים אומרים מוכרת היא – לכתובה, אפילו לפרקים. ואף על פי כן מוכרת היא צביתים למזונות, שלא איבדה מזונותיה ואף על פי שגבתה קאת כתובתה: וכותבת – צטר

חק לישראל – פרשת תזריע יום ג'

וכשמוכרת, צין לכתובה צין למוזנות כריכה שצועה ואינה כריכה הכרזה:

(ה) אֶלְמָנָה שֶׁהִיְתָה כְּתֻבָּתָהּ מֵאֲתִים וּמְכָרָה שָׂוָה מָנָה בְּמֵאֲתִים או שָׂוָה מֵאֲתִים בְּמָנָה, נִתְקַבְּלָה כְּתֻבָּתָהּ. הִיְתָה כְּתֻבָּתָהּ מָנָה וּמְכָרָה שָׂוָה מָנָה וְדִינָר בְּמָנָה, מְכָרָה בְּטָל. אֶפְלוּ הִיא אוֹמֶרֶת אַחֲזִיר אֶת הַדִּינָר לַיּוֹרְשִׁין, מְכָרָה בְּטָל. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, לְעוֹלָם מְכָרָה קִיָּם עַד שֶׁתִּהְיֶה שָׁם כְּדִי שֶׁתִּשְׁיֵר בְּשָׂדֶה בַּת תִּשְׁעָה קָפִים, וּבִגְנֵה בַת חֲצִי קָב, וּכְדָבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא בֵּית רַבֵּעַ. הִיְתָה כְּתֻבָּתָהּ אַרְבַּע מֵאוֹת זָוָה וּמְכָרָה לָזָה בְּמָנָה וְלָזָה בְּמָנָה וְלֹאֲחֵרוֹן יָפָה מָנָה וְדִינָר בְּמָנָה, שֶׁל אַחֲרוֹן בְּטָל וְשֶׁל בְּלִין מְכָרָן קִיָּם:

מאי דחזי לן, שחולקין השליח והמשלח: מכרה בטל – שאותו דינר אין לה רשות למכור, נמאץ שכל המכר טעות, שהרי צבת אחת היה: לעולם מכרה קיים – והיא תחזיר את הדינר ליורשין, דמה הפסידתו. עד שיהא צאונאה כדי שאילו לא היתה הצאונאה היה משתייר שדה בת תשעה קבין, שהוא שיעור שדה: ובגינה בת חצי קב – שהוא שיעור גינה. ואין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל:

רע"ב – (ז) שזה מאתים צמנה נחשבה כתובתה – לאמרינן לה את אפסדת. וסוה מנה צמאתים אף על גב דהיא הרויחה לא מנית למימר אנא ארווחי, שהשולח שלוחו לשוק לסחורה ולקח בזול הכל לבעל המעות. ולא שמעינן מהכא אלא בדבר שאין לו קצבה כגון קרקע שדרכו להמכר באומד זה בפחות וזה ביתר, אבל דבר שיש לו קצבה וקנה השליח בפחות לא איתצרינא לן דינא מהכא. וחזינא לרבותא לאפליגו צה. ומסקנא לפוס

(ה) שיום הדינין שפחתו שיתות או הוסיפו שיתות, מכרן בטל. רבן שמעון בן גמליאל אומר, מכרן קיים. אם בן מיה כח בית דין יפה, אבל אם עשו אגרת בקרת, אפלו מכרו שוה מנה בְּמֵאֲתִים, או שוה מֵאֲתִים בְּמָנָה, מכרן קיים:

מודה תנא קמא לרבן שמעון בן גמליאל. והלכה כתנא קמא:

רע"ב – (ה) אגרת צקורת – הכרזה. שעל ידי ההכרזה בני אדם מצקרים צה. ובהא

(ו) הממאנת, השנייה, והאילונית, אין להם כתבה ולא פרות ולא מזונות ולא בלאות. ואם מתחלה נשאה לשם אילונית, יש לה כתבה. אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתונה לישראל, בת ישראל לנתין ולממזר, יש לה כתבה:

אין להם מזונות בעודן תחתיו, וכל שכן אם לוו ואכלו שאין הבעל חייב לשלם: ולא בלאות – שנאצדו וצבו לגמרי. צין מנכסי מלוג צין מנכסי אאן צרזל אין הממאנת יכולה להוציא מיד בעלה. אבל בלאותיה הקיימים נוטלת לעולם, צין הממאנת צין השניה צין האילונית ואפילו זנתה לא הפסידה בלאותיה הקיימים. והשניה אין לה בלאות של נכסי מלוג, אבל בלאות של נכסי אאן צרזל יש לה:

רע"ב – (ו) השניה – שניות לעריות, שהן מדברי סופרים: אין להם כתובה – מנה מאתיים. ממאנת, משום דמעממה יולאה. שניה, קנסוה רבנן מפני שהיא מרגילתו לנשאה שאינה נפסדת כלום צנשואין שהרי אינה נפסלת צהן וולדה כשר. אילונית, משום דמקח טעות הוא: ולא פירות – הפירות שאכל הבעל אין מוציאין ממנו: ולא מזונות – כגון אם לותה ואכלה בעודה תחתיו ואחר כך מיאנה, אין הבעל חייב לשלם. אבל חייב צמזונותיה בעודה תחתיו. והשניה והאילונית

חק לישראל – פרשת תזריע יום ג'

גמרא – כתובות דף צה' ע"ב

איבעיא להו ניזונת תנן או הניזונת תנן ניזונת תנן וכאנשי גליל ולא סגי דלא יהבי לה או דלמא הניזונת תנן וכאנשי יהודה ואי בעו לא יהבי לה. תא שמע אמר רבי זירא אמר שמואל מציאת אלמנה לעצמה אי אמרת בשלמא הניזונת תנן שפיר אלא אי אמרת ניזונת תנן ניהו כבעל מה בעל מציאת אשה לבעלה הכא נמי מציאת אשה ליורשים לעולם אימא לך ניזונת תנן טעמא מאי אמור רבנן מציאת אשה לבעלה דלא תיהוי לה איבה הני תיהוי להו איבה אמר רבי יוסי בר חנינא כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה אלמנה עושה ליורשים חוץ ממוזיגת הכוס והצעת המטה והרחצת פניו ורגליו אמר רבי יהושע בן לוי כל מלאכות שהעבד עושה לרבו תלמיד עושה לרבו חוץ מהתרת (לו) מנעל אמר רבא לא אמרן אלא במקום שאין מכירין אותו אבל במקום שמכירין אותו לן בה אמר רב אשי ובמקום שאין מכירין אותו נמי לא אמרן אלא דלא מנח תפלין אבל מנח תפלין ל"ל בה אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל המונע תלמידו מלשמשו כאילו מונע ממנו חסד שנא' למס מרעהו חסד רב נחמן בר יצחק אומר אף פורק ממנו יראת שמים שנאמר ויראת שדי יעזוב:

רש"י על הגמרא

תיהוי להו איבה – דעל כרחם זנים אותה אבל מעשה ידיה שתקנו לבעלה תחת מזונות הוי ליורשים: כל מלאכות – השנויות צפרק אע"פ (לעיל נטו) טוחנת ואופה כו': חוץ ממוזיגת הכוס כו' – שהן מלאכות המקרבות חיבה והרגל דבר כלאמר' נמי בהא מסכתא (דף 7) שאין נדה עושה אותן לבעלה: חוץ מהתרת מנעל – שהרואה אומר עבד כנעני הוא: מנח תפלין לית לן בה – שאין דרך עבדים להניח תפלין: למס מרעהו חסד – הממס עכמו מרעהו ממס ממנו חסדים ואית דמפקא לה מדכתיב לעיל מיניה ותוסיא נדחה ממני וסמיד ליה למס מרעהו חסד:

כאנשי גליל – היו כותבין את תהא יתבת צביתי ומיתזנא מנכסי כל ימי מיגר ארמלותיך צביתי: כאנשי יהודה – היו כותבין עד שיראו היורשין ליתן לך כתובתיך לפיכך אם לא היורשין נותנין לה כתובתה ופוטרין אותה: הניזונת תנן – והכי קתני אלמנה הניזונת מנכסי יתומים מעשה ידיה שלהם כל זמן שהם רואים לזונה: אי אמרת בשלמא הניזונת תנן – וסתם לן תנא כאנשי יהודה: שפיר – איכא לאוקמי להא דשמואל בשאינה ניזונת: אלא אי אמרת ניזונת – תנן וסתם לן כאנשי גליל וליכא אלמנה שאינה ניזונת אמאי מליאתה לעצמה: ניהו – יורשים כבעל:

זוהר – תזריע דף מו' ע"ב

תא חזי, בקל זמנא דהאי נשמתא קדישא, אתדבקת ביה בבר נש. דחימא הוא דמאריה. במה נטורין נטורין ליה מכל סטורין, דשימא הוא לטב לעילא ותתא, ושכינתא קדישא שריא עלוי:

חק לישראל – פרשת תזריע יום ג'

ובזמנא דאיהו אסטי ארחוי, שכינתא אסתלקת מניה, ונשמתא קדישא לא אתדבקת ביה. ומסטרדא דחויא בישא תקיפא, אתער רוחא חד, דשט ואזיל בעלמא, דלא שריא אלא באתר דקדושה עלאה אסתלק מתמו. וכדין אסתאב בר נש, ואתפגים בבשריה, בחיזו דאנפוי בכלא:

ותא חזי, בגין דהאי נפש חיה איחי קדישא עלאה, פד ארעא קדישא משכא לה, ואתפלילת בגוזה, כדין קרינו לה נשמה. ודא היא דסלקא לעילא, וממללא קמי מלכא קדישא, ועיילא בכל תרעין, ולית דימחי בידהא. ועל דא אתקרי רוחא ממללא, דהא כל שאר נפשתא לית לון רשו למללא קמי מלכא, פד האי:

ועל דא אורייתא אכריות ואמרת, (תהלים לד) נעור לשונך מדע וגו', וכתיב (משלי כא) שומר פיו ולשונו וגו', בגין דאי שפוטתיה ולישניה ממללן מלין בישו, אינון מלין סלקין לעילא, ובשעתא דסלקין, כלא מכריזין ואמרין אסתלקו מסוחרניה דמלה בישא דפלגיא, פנון אתר לארחיה דחויא תקיפא. כדין נשמתא קדישא אתעברא מניה ואסתלקת, ולא יכלא למללא, כמה דאת אמר (תהלים לט) נאלמתי דומיה החשיתי מטוב:

והיא נשמתא סלקא בכסופא, בעאקו דכלא, ולא יחבין לה אתר כמלקדמין. ועל דא כתיב, שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו. נפשו ודאי ההיא דהות ממללא, אתעבידת משתוקא, בגין מלולא בישא. וכדין חויא אודמו, דכלא לאתריה אתהדר, וכד ההיא מלה בישא סלקא באורחין ידיען, ושארי קמיה דחויא תקיפא, כמה רוחין מתערין בעלמא, ורוחא נחתא מההוא סטרא, ואשכח דההוא בר נש אתער ליה במלה בישא, והא רוחא ממללא קדישא אתעברא מניה, כדין שריא עלוי וסאיב ליה, וכדין הוא סגיר:

כמה דעונשא דהאי בר נש בגין מלה בישא. פד עונשיה בגין מלה טבא, דקאתי לידיה, ויכיל למללא, ולא מליל. בגין דפגים לההוא רוחא ממללא, דהיא אתתקנת למללא לעילא, ולמללא לתתא, וכלא בקדושה. כל שפן אי עמא אזלין באורחא עקימא, והוא יכיל למללא להו ולאוכחא להו, ושתיק ולא מליל, כמה דאמינא דכתיב, נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי נעפר:

נעפר במכתשין דמסאבותא, ודא הוא דאמר דוד (דף מ"ז ע"א) מלכא אלקי בהאי, ואתפני מניה, דכתיב, (תהלים כה) פנה אלי וחנני. מהו פנה אלי. כמה דאת אמר (במדבר יב) ויפן אהרן. נחתו רבי חייא ורבי יוסי, ונשקוהו. אודווגו כחדא כל ההוא אורחא, קרא רבי חייא עליהו, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום.

חק לישראל – פרשת תזריע יום ג'

הלכה – הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג'

(יב) ובמקום שסומכין שוחטין ותכף לסמיכה שחיטה ואם שחט במקום אחר או ששהה שחיטתו כשירה והסמיכה שיירי מצוה היא לפיכך אם לא סמך כפר ואינה מעכבת ואע"פ כן מעלין עליו כאילו לא כפר:

(יג) וצריך הסומך לסמוך בכל כחו בשתי ידיו על ראש הבהמה שנאמר על ראש העולה לא על הצואר ולא על הצדדין ולא יהיה דבר חוצץ בין ידיו ובין הבהמה:

(יד) וכיצד סומך אם היה הקרבן קדש קדשים מעמידו בצפון ופניו למערב והסומך עומד במזרח ופניו למערב ומניח שתי ידיו בין שתי קרניו ומתודה על חטאת עון חטאת ועל אשם עון אשם ועל העולה מתודה עון עשה ועון לא תעשה שניתק לעשה:

(טו) כיצד מתודה אומר חטאתי עויתי פשעתי ועשיתי כך וכך וחזרתי בתשובה לפניך וזו כפרתי היה הקרבן שלמים סומך בכל מקום שירצה מן העזרה במקום שחיטה ויראה לי שאינו מתודה על השלמים אבל אומר דברי שבח:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה
בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.